

Din Felsefesinin Temel Problemleri - 2

Evrenin Sonluluğu ve Sonsuzluğu Problemi

Evrenin bir başlangıcı ve sonu olup olmadığı; bilim, felsefe ve dinlerin en büyük ortak tartışma konularından biridir. Filozoflar bu konuda ikiye ayrılır:

Sonlu Evren Görüşü (Evrenin Başlangıcı ve Sonu Vardır):

- **Kindi:** Evrendeki sürekli değişim, zamanın varlığını; zaman ise evrenin bir başlangıcı ve sonu olduğunu kanıtlar. Evren belli bir zamanda Tanrı tarafından yaratılmıştır.
- **Gazali:** Evren, Tanrı'nın iradesiyle yaratılmıştır ve yine O'nun iradesiyle son bulacaktır. Yalnızca Tanrı sonsuzdur (ezeli ve ebedidir).
- **Thomas Aquinas:** Evren Tanrı tarafından yaratılmıştır ve bu yaratılış anı, evrenin mutlak başlangıcıdır.

Sonsuz Evren Görüşü (Evren Sonsuzdur):

- **Aristoteles:** Madde değişip yok olsa da varlığın "formu" kalıcıdır. Bu kalıcılık, evrenin sonsuz olduğunu gösterir.
- **İbni Rüşd:** Evren Tanrı tarafından her an yeniden yaratılmaktadır, bu yüzden evren Tanrı ile birlikte sonsuzdur.
- **Baruch Spinoza:** Tanrı ve evren aynı şeydir (özdeştir). Tanrı sonsuz olduğuna göre, O'ndan çıkan evren de zorunlu olarak sonsuzdur.

Ruhun Ölümsüzlüğü Problemi

Dinler genellikle ruhun ölümsüz olduğunu (ahiret veya yeniden doğuş) savunurken, pozitif bilimlerin ruhu "kanıtlanamaz" bularak reddeder. Filozofların bu konudaki bakış açıları ise şöyledir:

Ruhun Ölümsüzlüğünü Reddedenler veya İnsani Bir İhtiyaç Olarak Görenler:

- **Epiküros:** Ruh da tıpkı beden gibi maddeseldir ve atomlardan oluşur. Beden ölünce ruhu oluşturan atomlar da dağılır ve ruh tamamen yok olur.
- **Paul Tillich:** Yalnızca Tanrı ölümsüzdür. İnsanlar "yok olma" fikrinden çok korktukları için, bu korkuyla başa çıkabilmek adına ruhun ölümsüz olduğu düşüncesini (inancını) üretmişlerdir.

Ruhun Ölümsüzlüğünü Kabul Edenler:

- **Platon:** Ruh, bu dünyaya gelmeden önce değişmez ve sonsuz olan "İdealar Dünyası"ndaydı. Bu yüzden bedenden önce de vardı, beden ölümünden sonra da var olmaya devam edecektir.
- **John Locke:** Adalet için ahiret hayatı şarttır. Dünyadaki iyiliklerin ödüllendirilmesi ve kötülüklerin cezalandırılması için ruh ölümsüz olmalıdır; aksi takdirde ahlak kurallarının bir anlamı kalmaz.
- **İbni Sina:** Ruh, bedeni yöneten üstün bir tözdür (cevherdir). Bedenle birlikte var olur ancak beden zayıflayıp ölse bile ruh yaşamaya devam eder.
- **Farabi:** Ruh beden öldükten sonra "evrensel akıl" ile birleşerek varlığını sürdürebilir. Ancak bu ölümsüzlük herkese verilmez; **yalnızca bilgi ve erdemle kendini geliştiren insanların** ruhları ölümsüzlüğe ulaşabilir.